

“La saviesa de l'Ovidi ens hauria d'impregnar a tots”

Buscant i regirant entre els papers del mas Sopalmo i conversant amb els amics i coneguts d'Ovidi Montllor, Núria Cadenas ha descobert per als lectors la vida i l'obra d'un dels artistes més emblemàtics de la cultura catalana. Però també ha descobert la realitat de tot un moviment, el de la Nova Cançó, que amb l'arribada de les institucions democràtiques es va veure abocat a l'oblit.

De la dèria del pintor alcoià Antoni Miró, amic personal d'Ovidi Montllor, va nàixer la idea d'escriure aquesta biografia. L'objectiu, però, no només era recollir en un llibre la vida i obra d'un dels artistes més emblemàtics de la cultura catalana, sinó fer un crit d'atenció per conèixer, investigar i treballar més a fons tota la seua trajectòria. “No ens podem permetre el luxe de perdre'ns el llegat i tot el que ens ha donat Ovidi Montllor, ni tampoc tot el material que té Antoni Miró al mas Sopalmo”, assegura l'autora del llibre, Núria Cadenas.

Allà, al Mas Sopalmo, situat a pocs quilòmetres d'Alcoi, Núria Cadenas es va passar hores i hores regirant i buscant entre tots els retalls de premsa, postals que l'artista s'enviava ell mateix, escrits, fotografies, dibuixos, reculls de poemes inèdits, guions de cinema... “Aquella va ser la meua primera immersió. Va ser com tirar-se de cop i volta a la piscina per descobrir tot un món que, a banda del que jo hagi pogut aprofitar en aquesta biografia, requereix un estudi més a fons. Per això, seria important que alguna universitat o alguna institució donés suport a l'estudi.”

De fet, aquest mateix material serà el nucli principal del Centre Ovidi Montllor, que està a punt d'inaugurar-se a Alcoi. Un centre que s'ha pogut crear amb diners procedents de donacions de persones particulars i de molts ajuntaments dels Països Catalans, però que no ha comptat amb la col·laboració d'algunes de les institucions més direc-

tament implicades. “La negativa del mateix ajuntament d'Alcoi –assenyala l'autora– és indignant, com també ho és la de les Corts valencianes. Malgrat tot, aquesta negativa ha fet que el projecte creixi més del que estava previst inicialment. Fins i tot penso que, al final, encara serà una sort que l'Ovidi els continuï molestant i incomodant. Perquè si fos a l'inrevés, si el consideressin inofensiu, jo em preocuparia, i suposo que ell encara més. En el fons és un descans comprovar que les coses continuen en el seu lloc.”

Un cop revisat i ordenat tot el material que Antoni Miró guarda al seu mas, va arribar el moment de contactar amb les persones que havien tingut relació amb Ovidi Montllor. “Van ser converses molt interessants perquè cadascú m'anava mostrant un tros de l'Ovidi, i amb tots aquests trossos vaig haver de fer-me una composició de la persona i del personatge, i intentar acostar-m'hi al màxim.” Però, és clar, allò no s'acabava mai. “Evidentment, no he pogut parlar amb tothom, perquè sempre et trobes algú que et diu que el va conèixer o que va tocar amb ell. I això precisament és el que demostra la grandesa del personatge. És inabastable. Com més coses saps de l'Ovidi, més t'adones de tot el que et falta per saber.” Al llibre hi ha converses amb amics i coneguts. Alguns parlen d'ell, altres hi han col·laborat fent escrits... “I és precisament això el que constitueix aquesta mena de biografia-homeatge.” No debades, Ovidi Montllor forma part de la nostra història més re-

L'autora, a la presentació del llibre a Barcelona, juntament amb Josep Maria Carandell (esquerra) i Josep Morata, dos dels amics de l'Ovidi que van assistir a l'acte.

cent. I el llibre és la biografia d'un artista però també és la biografia d'una època molt intensa políticament i culturalment. "A través de la vida de l'Ovidi, el llibre s'endinsa en la recuperació cultural dels anys seixanta, sobretot a través del teatre independent; als anys setanta, quan semblava que ens havíem de menjar el món; fins a arribar als vuitanta, quan va venir la gran decepció, i finalment, els noranta".

Però sembla que encara queden molts interrogants en aquest intens repàs a una etapa de la història més recent. "Jo reclamo respostes. Per exemple, per què l'Ovidi no va poder gravar més discos des del 1980? Clar, això va ser, i és encara, un drama. Però no va ser només

el drama de l'Ovidi, va ser el drama de tota la cultura catalana. Teníem un artista de la talla d'Ovidi, absolutament complet i incondicionalment treballador que, quan va arribar al seu punt de maduresa professional i creativa, ja no tenia qui li edités els discos. I no és perquè hagués deixat de crear, sinó que fins a l'últim moment va continuar treballant, cantant i creant. En definitiva, ens l'han negat, i això no és just."

Va ser això precisament el que va provocar aquest "desengany dels vuitanta". "Era simplement que aleshores ja no tocava. La Cançó molestava als que fins aleshores l'havien defensat. I el que feia l'Ovidi a tota aquesta gent era plantificar-los un mirall al davant.

I és clar, no era agradable ni suportable. I al final van trencar el mirall."

Però no tot es va acabar ací. "El que és també molt dramàtic és que ens han venut la idea que va ser la gent la que no volia continuar escoltant aquelles cançons crítiques. I no va ser així, sinó que quan es va decretar la defunció del moviment de la cançó catalana, hi havia milers de persones al festival de la cançó catalana de Canet, hi havia un reconeixement a tot Europa de la qualitat musical i artística dels cantants, hi havia un públic que els anava a veure i que els comprava discos. I tot això ho van esborrar d'un cop de ploma."

Possiblement per tot això, s'ha quedat aquella imatge del "pobre Ovidi". "En el cas d'Ovidi hi ha unes reaccions molt contradictòries. Hi ha molta gent que se l'estimava amb passió, i que per ell, encara ara, anirien a la fi del món. Però també hi ha molta mala consciència. I d'aquí ve això del 'pobre Ovidi'. Però, de pobre, res. Primera, perquè jo crec que va ser feliç, perquè va poder treballar –amb totes les dificultats, però ho va fer– en allò que li agradava, i també perquè va viure coherent amb les seves idees, perquè va ser molt estimat i perquè va plantar cara a la vida, fins i tot en els moments més durs. No li hem de perdonar la vida, sinó agrair-li la seva força. L'Ovidi era un savi, en el sentit més ampli i més senzill de la paraula. I aquesta saviesa ens hauria d'impregnar a tots."

Rosanna Melià

SALA L'HORTA
Us convida a l'espectacle
MISS CEUTA
Una comèdia escrita i dirigida per Roberto Garcia
Coproducció de l'Horta Teatre i Teatres de la Generalitat Valenciana

Promoció per als lectors d'EL TEMPS

Presentant aquest anunci obtindràs dues entrades per a les funcions del dissabte 27 d'abril, a les 22.30 h, i diumenge 28 d'abril, a les 19 h. Cal telefonar al **963 759 643** abans del 25 d'abril. Les entrades són limitades.
SALA L'HORTA. Sant Martí de Porres, 17 (antic c/ Cases del Barquer). Castellar-l'Oliveral (VALÈNCIA)